

Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

5 augustus 2008 / rapportnummer 2119-28

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en Heijmans Vastgoed B.V. hebben het voornemen om in de gemeente Anna Paulowna een havengebonden bedrijventerrein, het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland, te realiseren. Voorzien wordt een binnenhaven bevaarbaar voor schepen met een laadvermogen van 1350 ton en een bedrijventerrein van maximaal 85 hectare bruto (maximaal 60 hectare netto).

De procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) wordt doorlopen ten behoeve van de wijziging van het bestemmingsplan. Omdat nog niet duidelijk is of in het bestemmingsplan direct bestemmingen worden gehanteerd, dan wel sprake zal zijn van (gedeelten met) een uitwerkingsplicht wordt een gecombineerde plan- en besluit-m.e.r. doorlopen.¹

De Commissie voor de m.e.r. (verder in dit advies 'de Commissie' genoemd) beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als informatie ontbreekt over:

- nut en noodzaak van een havengebonden bedrijventerrein, mede in relatie tot bestaand uitgeefbaar terrein op omringende bedrijventerreinen.
- doelstellingen ten aanzien van het havengebonden bedrijventerrein en de (bandbreedte) van het type bedrijvigheid;
- onderbouwing van de locatiekeuze;
- alternatieven die met elkaar de bandbreedte weergeven voor de inrichtingsmogelijkheden (van zowel de haven als het bedrijventerrein).

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL, BELEID EN BESLUITEN

2.1 Behoeft raming en locatiekeuze

Uit de startnotitie en mondelinge toelichting van gemeente en initiatiefnemer blijkt dat er onderzoeken zijn gedaan naar nut en noodzaak en locatiealternatieven voor het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland.² Geef in het MER een heldere samenvatting van deze onderzoeken en de conclusies daaruit.³

¹ Voor nadere projectgegevens en bijzonderheden wordt verwezen naar bijlage 1 en voor een overzicht van inspraakreacties naar bijlage 2.

² Tijdens het locatiebezoek van de Commissie op 4 juli 2008 is een toelichting gegeven op het voornemen.

³ In inspraakreactie nummers 1 en 2 wordt aandacht gevraagd voor de locatiekeuze en de noodzaak van het bedrijventerrein, hierbij wordt tevens gewezen op het 'droge bedrijventerrein' gelegen aan de overzijde van het plangebied.

Motiveer de behoefte(raming) en de keuze voor de locatie, waarbij wordt ingegaan op de noodzaak van kadegebonden activiteiten. Geef daarbij expliciet antwoord op de vraag waarom bepaalde locatiealternatieven zijn afgefallen en welke milieuafwegingen daarin een rol hebben gespeeld.

Betrek hierbij ook:

- de historie van planvorming voor het havengebonden bedrijventerrein, de diverse verrichtte onderzoeken en tenslotte het besluit dat in het Streekplan is vastgelegd;
- de behoefte(raming) aan bedrijventerreinen binnen de regio en de gemeente. Ga hierbij ook in op bestaand uitgeefbaar terrein in de gemeente en de regio. Ga in op de aard (met name de kadegebonden activiteiten), schaal en samenhang (synergie) van de te realiseren bedrijvigheid;
- van welke uitgangspunten en groeiscenario wordt uitgegaan bij het bepalen van de toekomstige ruimtevraag;
- welke functie het bedrijventerrein in de regio gaat vervullen. Ga hierbij dieper in op de mogelijkheden van vervoer over water, per spoor en over de weg. Besteed hierbij aandacht aan de goederenstromen van en naar de bedrijven op het bedrijventerrein zelf.

2.2 Beleidskader

Uit de startnotitie blijkt dat reeds op provinciaal en regionaal niveau planologische visie- en besluitvorming heeft plaatsgehad of plaatsvindt. Werk het beleidskader conform de startnotitie uit. Ga hierbij in op het vigerende beleid en de wet- en regelgeving, dat kaderstellend is voor dit voornemen.

Beschrijf in aanvulling op de Startnotitie welke doelen en maatregelen op grond van de Kader Richtlijnwater (KRW) aan de orde zijn voor de aangrenzende waterlichamen, te weten het Noordhollands Kanaal en het Balgzandkanaal en hoe het voornemen hier op inspeelt.

2.3 Randvoorwaarden

In de startnotitie wordt een aantal randvoorwaarden genoemd waaraan het bedrijventerrein moet voldoen. Daarnaast kent het plangebied mogelijk een aantal beperkingen door de aanwezigheid van een vliegveld, opslagen van gevaarlijke stoffen en leidingstraten in de nabije omgeving.

Geef in het MER de randvoorwaarden die gelden voor de bestaande en toekomstige situatie.

3. VOorgenomen ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit betreft de realisatie van een bedrijventerrein van maximaal 85 hectare bruto en 60 hectare netto oppervlakte, met een binnenhaven bevaarbaar voor schepen met een laadvermogen van 1350 ton, mogelijk via een gefaseerde ontwikkeling. Beschrijf in het MER:

- de centrale doelstellingen voor het havengebonden bedrijventerrein;
- welk type bedrijvigheid in aanmerking komt;
- de borging van kadegerelateerde activiteiten;

- de bruto/netto-verhouding, duurzaam terreinbeheer en vervoersmanagement;
- gekozen omvang en vormgeving van de haven;
- de ontsluiting via weg en vaarweg, en de wijze waarop meerzijdige ontsluiting van het terrein voor hulpdiensten en ontruiming bij calamiteiten kan worden gerealiseerd;
- op welke wijze de fasering van aanleg en uitgifte zowel in ruimte als in tijd plaatsvindt en op welke manier wordt gezorgd voor een afgerond en afgevoerd geheel (begrenzing) bij gedeeltelijke realisatie;
- de grondbalans en de methode van aan/afvoer⁴ van de benodigde grond.

Verkeer

Ga in op het aantal voertuigen per dag van/naar het bedrijventerrein en op de bandbreedte waarbinnen de initiatiefnemer de omvang en samenstelling van deze verkeersstroom kan beïnvloeden. Maak hierbij onderscheid tussen vrachtverkeer en personenverkeer.

Geef aan of en hoe het bedrijventerrein wordt ontsloten voor (brom)fietsers en per openbaar vervoer (OV). Onderbouw de te kiezen ontsluiting.

In het MER dient ook de fasering van de realisatie van het bedrijventerrein te worden beschreven en inzicht te worden verschaft in de verkeersproductie per fase, met de daarbij behorende consequenties.

Scheepvaart

Geef naast de frequentie van de verwachte scheepvaartbewegingen ook de afmetingen van de schepen en de functie van de havenkade (vooral overslag) weer.

3.2 Inrichtingsalternatieven

De alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. De Commissie adviseert om in aanvulling op de in de startnotitie gepresenteerde modellen integrale alternatieven te presenteren die met elkaar de bandbreedte weergeven van mogelijke inrichtingsmodellen. Het gaat hierbij zowel om de vormgeving van de haven/kaden als de inrichting van het bedrijventerrein. Hierbij kan gevarieerd worden met:

- de verschillende mogelijkheden wat betreft de vormgeving van de haven;
- de verschillende mogelijkheden wat betreft de waterkering;
- de landschappelijke inpassing van het bedrijventerrein, rekening houdend met aardkundige⁵ aspecten en ecologische potenties van het gebied;
- recreatieve gebruiksmogelijkheden (fiets en voetpaden) van de inpassingzone en de aansluiting daarvan op de omgeving.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu, realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

⁴ Indien nog niet bekend is of de benodigde grond over water of via wegtransport zal worden aan/afgevoerd, dienen de verschillende mogelijkheden worden uitgewerkt.

⁵ Bijvoorbeeld het ontstaan als gebied met kwelder, slenken en nollen.

Het is belangrijk om doelgericht een mma te ontwikkelen. Dit vraagt een open en creatieve houding. De Commissie adviseert om in dit ontwikkelproces aandacht te besteden aan:

- beperking van hinder voor de leefomgeving (bijvoorbeeld door de afstand van de bedrijven tot de aanwezige bewoning langs de Schorweg te maximaliseren);
- minimaliseren van het ruimtebeslag van de haven en bedrijventerrein;
- de hoogteligging van het terrein in relatie tot de ligging van de (toekomstige) waterkering;
- mogelijkheden van werken met een gesloten grondbalans;
- landschappelijke inpassing in de omgeving;
- minimaliseren van verkeersbewegingen (weg en water).

3.4 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

4. MILIEUGEVOLGEN

In aansluiting op hetgeen in de startnotitie vermeld staat doet de Commissie de onderstaande aanbevelingen. Maak bij de beschrijving van de milieugevolgen onderscheid tussen de aanlegfase (van zowel haven als bedrijventerrein), met mogelijk fasering in aanleg en de gebruiksfase (van zowel haven als bedrijventerrein).

Indien nog niet bekend is of bedrijven binnen de milieucategorieën 3 en 4 toelaatbaar zijn moet dit door middel van scenario's waarin wordt uitgegaan van de meest extreme situaties, inzichtelijk gemaakt worden.⁶

4.1 Woon- en leefmilieu

4.1.1 Luchtkwaliteit

Beschrijf de gevolgen ten gevolge van scheepvaartverkeer, vrachtverkeer van de verschillende alternatieven voor de luchtkwaliteit langs het hoofd- en onderliggend wegennet, onafhankelijk of sprake zal zijn van overschrijding van grenswaarden. Volg hierbij de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (Wm). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Geef aan hoe wordt voldaan aan de luchtkwa-

⁶ In de startnotitie staat vermeld dat het bedrijventerrein zal openstaan voor bedrijven in milieucategorie 3, en dat categorie 4 mogelijk wordt toegestaan als extra maatregelen worden genomen om hinder te beperken. De toelaatbaarheid van bedrijven binnen een bepaalde milieucategorie kan gevolgen hebben voor de milieueffecten (licht, geluid, verkeer, lucht). In het MER moet de bandbreedte van de milieueffecten worden weergegeven, te weten uitsluitend bedrijven binnen milieucategorie 1 of binnen milieucategorie 3/4.

liteitseisen. Voor de afbakening van het studiegebied is het van belang die gebieden mee te nemen waar significante gevolgen⁷ te verwachten zijn.

Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}⁸) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en eventuele overschrijdingen van grenswaarden zowel voor de autonome ontwikkelingen als voor de verschillende alternatieven. Beschrijf:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden.

Het is niet te verwachten dat de grenswaarden⁹ en richtwaarden¹⁰ voor de overige stoffen uit de Wm zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

4.1.2 Geluidshinder

Om de gevolgen voor geluidsbelasting op de woningen in de omgeving van het bedrijventerrein inzichtelijk te maken adviseert de Commissie om de onderstaande situaties in het MER te onderzoeken en te presenteren:¹¹

- de referentiesituatie zoals in paragraaf 3.4 van dit advies omschreven;
- de totale geluidsbelasting van het bedrijventerrein, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen direct geluid (industrielawaai) en de geluidsbelasting afkomstig van wegverkeer en scheepvaart (afgeleid effect).

Toets de totale geluidsbelasting aan de wettelijke randvoorwaarden voor geluid. Beschrijf of en welke maatregelen worden genomen om geluidshinder te beperken.

4.1.3 Externe veiligheid

Ga in op het aspect (externe) veiligheid. Geef eventuele veiligheidsrisico's voor de omgeving aan en maatregelen ter beperking hiervan. Bespreek tevens de risico's in geval van storingen en/of calamiteiten. Ga in op de eventuele risico's voor mens en milieu door het vrijkomen van gevaarlijke stoffen naar bodem, water en lucht. Besteed tevens aandacht aan de kans op en de gevolgen van een aanvaring als gevolg van langskomende vaartuigen tijdens aankomst, vertrek en laden en lossen.

⁷ Uit jurisprudentie blijkt dat een toename van meer dan 0,1 microgram/m³ kan worden aangemerkt als significant.

⁸ Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} vastgesteld. Voor PM_{2,5} geldt een grenswaarde: jaarnorm 25 µg/m³ per 2015; en streefwaarden van 20 µg/m³ per 2020 en; een reductie doelstelling voor de "gemiddelde-blootstellingsindex" (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020 De "gemiddelde-blootstellingsindex" is de gemiddelde-blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen en die waar mogelijk binnen een bepaalde termijn moet worden bereikt. Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn eind 2008 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen de bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar zouden brengen.

⁹ Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb, en benzeen.

¹⁰ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

¹¹ In inspraakreactie nummer 4 wordt aandacht gevraagd voor mogelijke geluidshinder voor omwonenden.

4.2 Natuur

Werk de gevolgen van het voornemen op het biotisch milieu uit. Hierbij wordt opgemerkt dat het bedrijventerrein invloed kan hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het niet hierin of direct ernaast gelegen (externe werking).¹² Ga in de oriëntatiefase van de Habitattoets na of, is uit te sluiten dat er via externe werking¹³ significant negatieve gevolgen zijn te verwachten voor het Natura 2000-gebied de Waddenzee. Geef aan in hoeverre mitigerende maatregelen mogelijk zijn. Mochten op grond van objectieve gegevens significante gevolgen op het Natura 2000-gebied Waddenzee niet met zekerheid uit te sluiten zijn, dan is een passende beoordeling¹⁴ nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving. Indien een passende beoordeling wordt gedaan dient deze onderdeel uit te maken van het plan-MER.

Het MER kan tevens de basis vormen voor een eventuele ontheffingsaanvraag, zoals bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet. Maak in elk geval inzichtelijk of aannemelijk dat ontheffingen – indien nodig – verleend kunnen worden. Bepaal daarom de effecten van de verschillende mogelijke activiteiten op de beschermde soorten. Ga in op zowel de positieve als de negatieve effecten door geluid, licht, stank, ruimtebeslag, verstoring en vervuiling. De toetsing dient zich primair te richten op matig en strikt beschermde soorten en de invloed van het voornemen op lokaal populatieniveau.

4.3 Bodem en water

In het MER dient inzicht te worden gegeven in de gevolgen van:

- de aanleg en aanwezigheid van de haven en het terrein op de bodem, bodemopbouw en bodemkwaliteit;
- de aanleg en aanwezigheid van de haven en het terrein op de grondwaterstand, grondwaterstroming, oppervlaktewaterstroming, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en de neerslagkarakteristiek van het gebied;¹⁵
- de eventuele emissies van bodemverontreinigende stoffen als gevolg van bedrijfsactiviteiten.

¹² In inspraakreactie nummer 2 wordt gewezen op de noodzaak voor een hoogwatervluchtplaats voor vogels van het wad. Tevens wordt verwezen naar een informatie met betrekking tot lichtvervuiling in Noord-Holland.

¹³ Externe werking kan ontstaan doordat de activiteit effect heeft op de habitattypen en/of soorten waarvoor de Waddenzee is aangewezen als Natura 2000-gebied. Kwantificeer dit zoveel mogelijk om te kunnen bepalen of significant negatieve gevolgen kunnen worden uitgesloten. Ga bij twijfel uit van een zogeheten 'worst case scenario'. Ga tevens na of in samenhang met andere activiteiten of projecten in de omgeving significante negatieve gevolgen kunnen worden uitgesloten (cumulatie).

¹⁴ Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen, al dan niet in cumulatie met andere projecten, niet kunnen worden uitgesloten, dan dient de zogenaamde ADC-toets doorlopen te worden. Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹⁵ Besteed hierbij ook aandacht aan de aangrenzende kanalen.

4.4 Landschap en cultuurhistorie

4.4.1 Landschap

Geef aan in hoeverre de ontstaansgeschiedenis van het landschap en de cultuurhistorie afleesbaar zijn/blijven.¹⁶ Visualiseer in het MER het landschapelijk beeld bij realisatie van het voornemen. Houd hierbij ook rekening met permanente opstellingen zoals kranen.

In de startnotitie staat omschreven dat het effect op het landschap op kwalitatieve wijze zal worden beoordeeld, hierbij spelen onder andere de openheid van het landschap en waardevolle elementen en structuren een rol. Beschrijf in het MER welke rol deze effecten spelen, bij voorbeeld aan de hand van de begrippen gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde.

4.4.2 Archeologie

Uit de startnotitie blijkt dat archeologie niet van belang is in het plangebied. Deze conclusie wordt door de wettelijk adviseur onderschreven¹⁷ waarbij tevens wordt gewezen op een bureauonderzoek dat door het Cultureel Erfgoed Noord-Holland is uitgevoerd. Geadviseerd wordt om voor de effectbeschrijving in het MER uit te gaan van deze meer gedetailleerde informatie in plaats van informatie uit ARCHIS.

5. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

De Commissie adviseert in het MER recent en gedetailleerde kaarten op te nemen waarop alle in het MER gebruikte topografische namen goed leesbaar zijn aangeven.

¹⁶ Zoals de geomorfologische elementen genoemd in inspraakreactie nummer 2.

¹⁷ Zie ook inspraakreactie nummer 3.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en Heijmans Vastgoed

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Anna Paulowna

Besluit: wijziging van het bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C4.1, D11.3

Activiteit: de aanleg van havengebonden bedrijventerrein van 60 hectare netto met een binnenhaven bevaarbaar voor schepen met een laadvermogen van 1.350 ton

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland, mei 2008

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuumstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Polderbode: 28 mei 2008

advies aanvraag: 5 juni 2008

ter inzage legging: 29 mei 2008 tot en met 9 juli 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 5 augustus 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. W.J. Dirks

ir. C. van der Giessen

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

drs. F.H. van der Wind (werkgroepsecretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. dhr. D.H. Jimmink, Den Helder
2. Milieufederatie Noord-Holland, Zaandam
3. Rijksdienst voor Archeologie, cultuurlandschap en monumenten, Zeist
4. mevr. L.L. Langbroek, Breezand
5. Landschap Noord-Holland, Castricum

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en Heijmans Vastgoed B.V. hebben het voornemen om in de gemeente Anna Paulowna een havengebonden bedrijventerrein, het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kop van Noord-Holland, te realiseren. Voorzien wordt een binnenhaven bevaarbaar voor schepen met een laadvermogen van 1350 ton en een bedrijventerrein van maximaal 85 hectare bruto (maximaal 60 hectare netto). De procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) wordt doorlopen ten behoeve van de wijziging van het bestemmingsplan.

ISBN: 978-90-421-2485-1